

ÇOCUKLARDA PERİYODİK SAĞLIK MUAYENESİ

Hazırlayan: Araş. Gör. Dr. Feyza Bulut

BUÜ AİLE HEKİMLİĞİ ANABİLİM DALI

AĞUSTOS 2023 ONLINE İNTERN SEMİNERİ

Periyodik Sağlık Muayenesi Nedir?

- Tanım olarak periyodik sağlık muayenesi (PSM) sağlıklı bireylerin danışmanlık, fizik muayene, bağışıklama, laboratuvar incelemeleri gibi işlemler kullanılarak belirli aralıklarla değerlendirilmesidir .

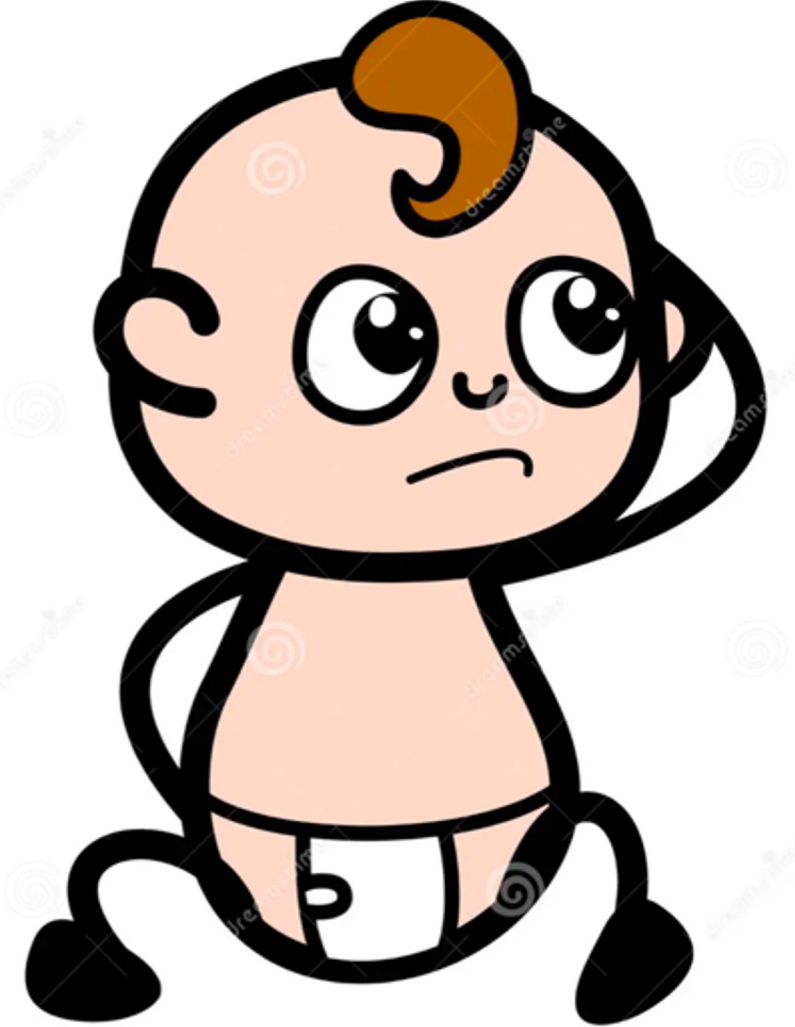

- PSM'nde temelde amaçlanan hastalıkları oluşmadan önlemektir. Önleme, tedavinin aksine hastalığı önlemek için alınan önlemler, tarama ve periyodik tıbbi muayenelerden oluşmaktadır.
- Tarama ve periyodik tıbbi muayeneler, hastalıkların erken aşamada, herhangi bir belirti göstermeden teşhis edilmesine yardımcı oldukları için koruyucu sağlık hizmetlerinin en önemli bileşenleridir

- Görüşme ve öykü
- Aile, çevre, çocuk ilişkisi gözlemi
- Gelişimin değerlendirilmesi
- Fizik muayene
- Taramalar
- Aşılama
- Sağlık eğitimi ve danışmanlık
- Annenin soruları ve özetleme
- Randevu belirleme

Anamnez

- Doğum öncesi , doğum , doğum sonrası bilgileri
- Aşı ve hastalık öyküleri
- Özgeçmiş ve soygeçmiş
- Beslenme
- Büyüme ve gelişim basamakları
- Ev ve çevre ortamı
- Bebeğin bakımı ile kimlerin ilgilendiği

Fizik Muayene

- Her ziyarette mutlaka tam bir fizik muayene
- Fizik muayene bir tarama yöntemi
- İşitme- görme
- Boy, kilo ve baş çevresi
- Her izlemde nöromotor gelişiminin değerlendirilmesi
- 6 ay-1 yaş arası bebek takiplerinde en az bir kez inmemiş testis muayenesi
- Puberte muayenesi
- Çocukta istismar bulguları

izlem Zamanları

- Doğum sonrası ilk hafta içinde
- 15. günde
- 41. günde
- 2., 3., 4. aylarda ayda bir kez
- 6., 9. ve 12. aylarda
- 1-3 yaş arası altı ayda bir kez
- 3-6 yaş arası yılda bir kez
- 7-9 yaş arası yılda bir kez
- 10-21 yaş arası yılda bir kez

Doğumdan Sonraki İlk Hafta

- Aile hekimine kontrole gelen bebeğin,
- Topuk kanı(2 kez alınır)
- HBV aşısı,
- İşitme testi,
- Emzirme durumu sorgulanır.
- Muayenesi yapılır.
- D vitamini verilir.(400 ünite profilaksi dozu)
- Lohusa döneminde olan annenin de; ateşi, D vitamini, hemoglobini değerlendirilir.
- Bebek 15 günlük olunca tekrar kontrol için çağırılır.

15.-41. gün ve 2. ay izlemleri

✓ Aşılar → 2. ay sonunda

✓ BCG tek doz

✓ DaBT-İPA-Hib 1.dozu

✓ KPA 1.dozu

- D vitamini kullanımı,
- Prematüre ise 2. ayda demir profilaksisi,
- Taramaları sorgulanır. Varsa eksik bilgiler tamamlanır.
- Cilt muayenesi yapılır. Term bebeklerde 2 hafta, preterm bebeklerde 3 haftayı geçtiği halde bebek halen sarı görünüyorsa uzamış sarılık araştırması için uzmana yönlendirilir.
- Bebeğin tartısı, baş çevresi ve boy ölçüsü alınır.
- Hareketli olup olmadığı, canlı bir sese ağlayıp ağlamadığı değerlendirilir.
- 41. günde gelişimsel kalça çıkığı taraması yapılır.

3.- 4. ay izlemleri

✓ Aşılar → DaBT-İPA-Hib 2.dozu

✓ KPA 2.dozu

- Emzirme,
- D vitamini kullanımı,
- GKD(Gelişimsel kalça çıkığı) taramaları sorgulanır.
- Bebeğin genel muayenesi yapılır.
- Boy, tartı, kilo ölçümleri alınarak büyüme eğrisi kaydedilir.
- Bebek anemi yönünden değerlendirilerek(palmar solukluk muayenesi) 4. aydan itibaren proflaksiye başlanır. (1-2 mg/kg)

6. 9. 12. ay izlemleri

- ✓ 6. ayda → inmemiş testis
- ✓ 6.ay sonunda aşıları → DaBT-İPA-Hib 3.dozu
- ✓ KPA 3.dozu
- ✓ Hepatit B 3.dozu
- ✓ OPA 1.dozu
- 12.ayda → KPA rapel
- KKK 1.doz
- Su çiçeği 1.doz
- Bebeğin ek gıdalar ile beslenmesi değerlendirilir.
- Bebeğin gelişimi ve besin alerjileri gözlenir.
- 9.-12. ay arasında anemi açısından değerlendirilir.(Hb,hct)

13.- 36. ay arası izlemleri

- Bu dönemde 6 ayda bir kontrol yapılır.
- Aşılar sorgulanır.
- 18.ayın sonunda
  - ✓ DaBT-İPA-Hib Rapel doz
  - ✓ OPA 2.doz
  - ✓ Hepatit A 1.doz
- 24.ayın sonunda
  - ✓ Hepatit A 2.doz

- 18. ay, 24. ay ve 36. ay izlemlerinde otizm spektrum bozukluğu açısından değerlendirilmeli
- Fontanel büyüklüğü (ön fontanel 18 aya kadar kapanabilir)
- 2 yaş riskli çocukta hiperlipidemi taraması
- 3 yaş kan basıncı ölçümü, görme keskinliği muayenesi
- Çocuklarda 2- 2,5 yaş arasında tuvalet eğitimine başlanabilir

4-6 yaş çocuk izlemleri

- Yılda bir izlem yapılmalı
- Kan basıncı ölçümü
- **Hiperlipidemi** riski değerlendirilmeli
- 5 yaş izleminde anemiye değerlendirmek amacıyla Hb ve/veya Htc ölçümü yapılmalı
- İlköğretim 1. sınıfa başladıysa görme ve işitme taraması yapılmalı
- ✓ **DaBT-İPA Rapel**
- ✓ **KKK Rapel**

7-9 Yaş İzlemleri

- Yılda bir izlem yapılmalı
- Kan basıncı ölçümü
- Hiperlipidemi riski değerlendirilmeli

10-21 yaş arası ergen/genç izlemleri

- Erken ergenlik (10-14 yaş),
- Orta ergenlik (15-18 yaş),
- Geç ergenlik (19-21 yaş) dönemlerinde 1'er kez olmak üzere en az 3 kez izlem yapılmalıdır.
- Gence herhangi bir yakınması olup olmadığını sorulmalı.
- Psikososyal durumun belirlenmesi için [HEEADSSS](#) formunu kullanılır.
- Tam bir fizik muayene yapılmalı.

- Genitoüriner sistem muayenesinde, gencin fiziksel gelişmişlik düzeyini belirlemek için Tanner evrelemesini kullanılır. (Tanner evrelemesi kartını gence vererek kendisinin hangi evrede gördüğünü sorun) Gerektiğinde muayenesi yapılır, erken ya da geç puberte açısından değerlendirilmeli.
- Erken, orta ve geç ergenlik dönemlerinde 1'er kez Hb ve/veya Htc ölçümü yapılmalı

TANNER EVRELERİ

BİRİNCİ BASAMAKTA BEBEK ÇOCUK ERGEN İZLEMLERİ – ÖZET TABLO

İŞLEM	YAŞ	Yenidoğan																						
		ilk hafta	15. Gün	41. Gün	2. Ay	3. Ay	4. Ay	6. Ay	9. Ay	12. Ay	18. Ay	24. Ay	30. Ay	3 yaş	4 yaş	5 yaş	6 yaş	7-9 yaş	10-14 yaş	15-18 yaş	19-21 yaş			
Ölçümler	Baş çevresi ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	Boy ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	Ağırlık ölçümü	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	Beden Kitle İndeksi																							
Duyusal taramalar	Kan basıncı değerlendirilmesi	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
	İşitme değerlendirilmesi	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Gelişimsel değerlendirme	Görme taraması	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
	Fiziksel gelişimin değerlendirilmesi			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	Sosyal davranışsal değerlendirme				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	HEADSSS değerlendirilmesi																				+	+	+	
Prosedürler	Otizm spektrum bozukluğu değerlendirme																							
	Fizik muayene	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
	Yenidoğan topuk kanı taraması	+	+																					
	Bağışıklama	+	*	*	+	+	*	+	+	*	+	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
	GKD taraması	*	*	*	+																			
	Hb/Htc ölçümü									+												+	+	+
	Hiperlipidemi risk değerlendirilmesi																					+	+	+
D vitamini desteği		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Demir desteği					*				+	+	+	+												
Diş Sağlığı									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Danışmanlık	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

+Mutlaka yapılacak
* Değerlendirme sonucunda gerekirse yapılacak

HEADSSS: Home (ev), Education/Employment (Eğitim/İş), Eating (Yeme tutumu), Activities (akrarılarla aktivite), Drugs (Madde kullanımı), Sexuality (Cinsellik), Suicide/depression (İntihar ve depresyon) ve Safety (güvenlik)

• Aile hekimeri, bebekte ilk izlem hariç diğer 8 izlemde, çocuk izlemleri ile 6-19 yaş aralığında izlemlerin tamamından sorumludur.
• 10-21 yaş aralığında her yıl izlem yapılması gerekmektedir, bununla birlikte bu dönemde Hb/Htc ölçümünün belirtilen yaş gruplarında (10-14, 15-18, 19-21 yaşlar) 1'er kez yapılması yeterlidir.

Bebek izlem zamanları ve aralıkları:

- İlk izlem (doğumun hemen sonrasında)
- Doğumdan sonraki ilk hafta içinde yenidoğanın izlemi (1.-10.gün arası)
- 15. gün izlemi (11.-29.gün arası)
- 41. gün izlemi (30.-59. gün arası)
- 2. ay izlemi (60.-89. gün arası)
- 3. ay izlemi (90.-115. gün)
- 4. ay izlemi (120.-150. gün)
- 6. ay izlemi (180.-210. gün)
- 9. ay izlemi (250.-290. gün)

Çocuk izlem zamanları ve aralıkları:

- 12. ay izlemi (365.gün-394. Gün)
- 18. ay izlemi (481.gün-570.gün)
- 24. ay izlemi (661.gün-760.gün)
- 30. ay izlemi (841.gün-930.gün)
- 36. ay izlemi (1021.gün-1110.gün)
- 48. ay izlemi (1321.gün-1530.gün)
- 60. ay izlemi (1681.gün-1890.gün)

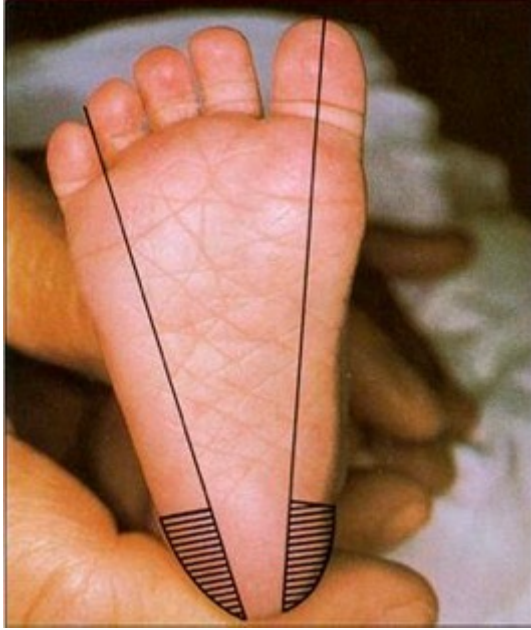
Okul çağı çocuk/Genç izlem zamanları ve aralıkları:

- 6. yaş izlemi (67.-78. ay)
- 7. yaş izlemi (79.-90. ay)
- 8. yaş izlemi (91.-102. ay)
- 9. yaş izlemi (103.-114. ay)
- 10. yaş izlemi (115.-126. ay)
- 11. yaş izlemi (127.-138. ay)
- 12. yaş izlemi (139.-150. ay)
- 13. yaş izlemi (151.-162. ay)
- 14. yaş izlemi (163.-174. ay)
- 15. yaş izlemi (175.-186. ay)
- 16. yaş izlemi (187.-198. ay)
- 17. yaş izlemi (199.-210. ay)
- 18. yaş izlemi (211.-222. ay)
- 19. yaş izlemi (223.-234. ay)
- 20. yaş izlemi (235.-246. ay)
- 21. yaş izlemi (247.-258. ay)

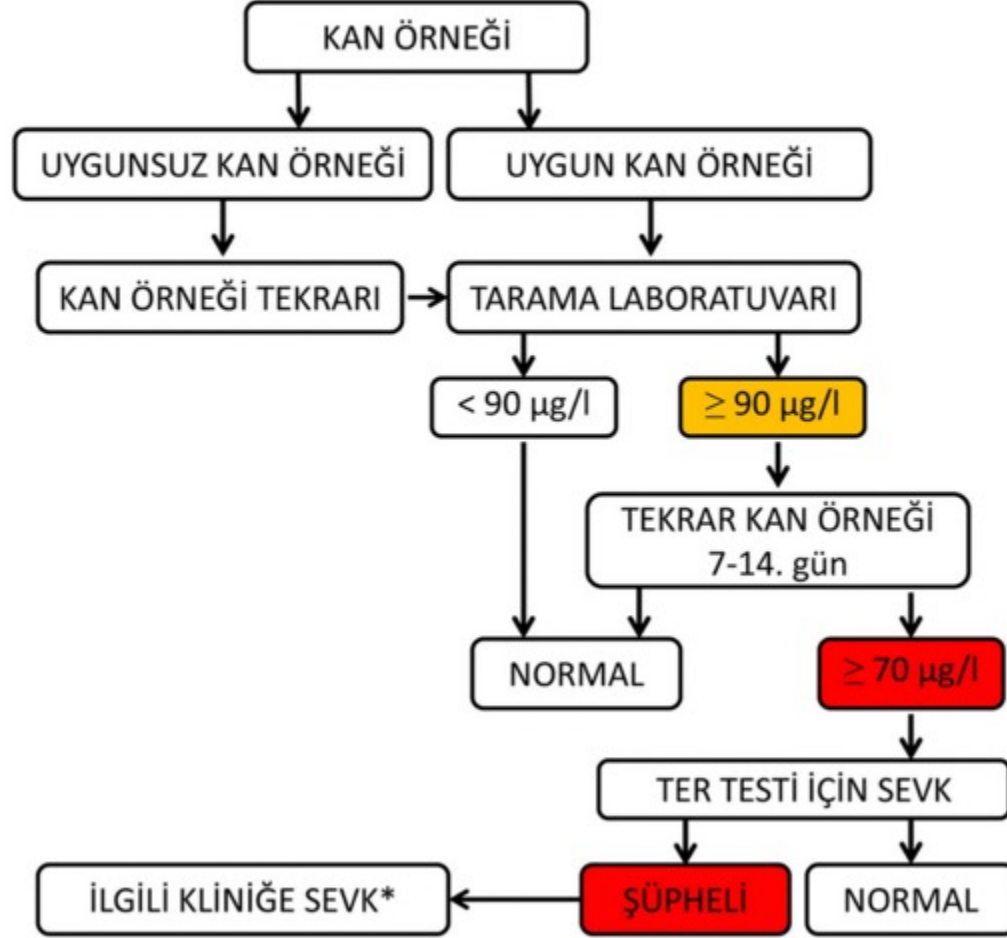
YENİDOĞAN DÖNEMİ TARAMALARI

- Fenilketonüri-Konjenital Hipotiroidi-Biotinidaz Eksikliği-Kistik Fibrozis Taraması- Konjenital Adrenal Hiperplazi
- Gelişimsel Kalça Displazisi
- Yenidoğanda Görmenin Değerlendirilmesi
- Prematüre Retinopatisi
- Yenidoğan İşitme Taraması
- D vitamini Profilaksisi

- Topuk kanı; hipotiroidide ilk 24 saatte yanlış pozitiflik, fenilketonüride ilk günlerde düşük fenilalanin düzeyi nedeniyle 3-5 günleri arasında alınmalıdır.
- Fenilketonüri-Konjenital Hipotiroidi-Biotinidaz Eksikliği-Kistik Fibrozis Taraması- Konjenital Adrenal Hiperplazi

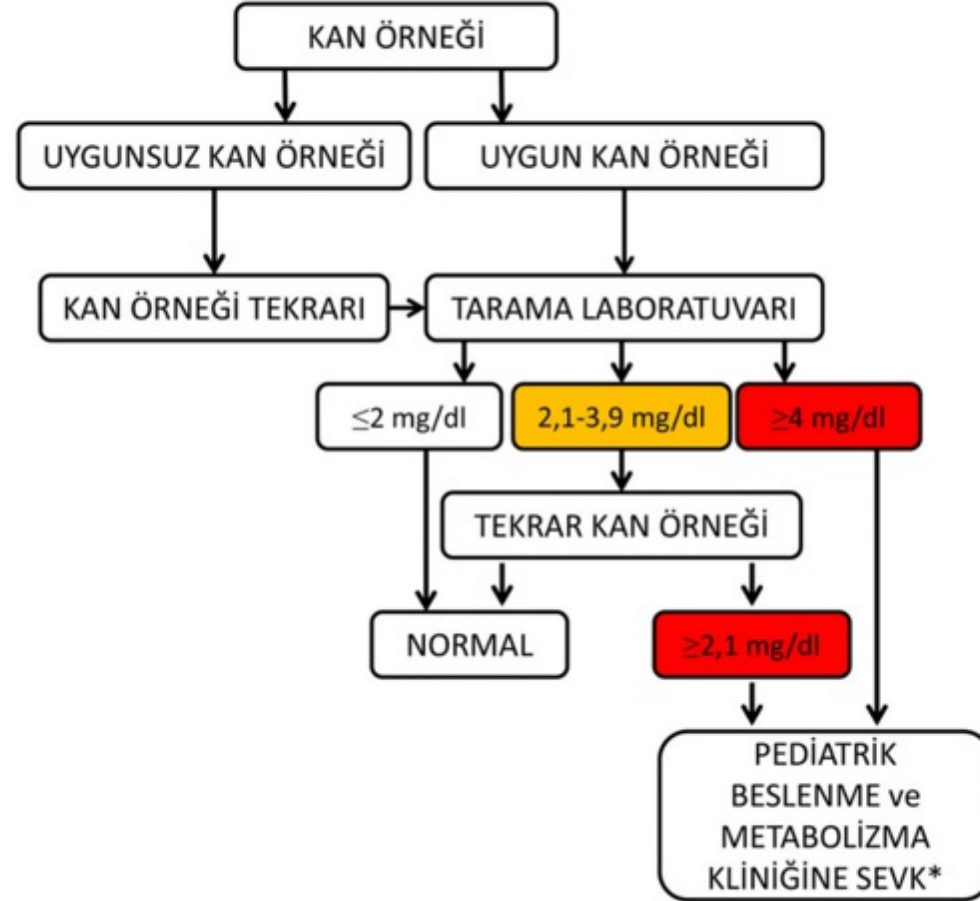
Kistik fibrozis

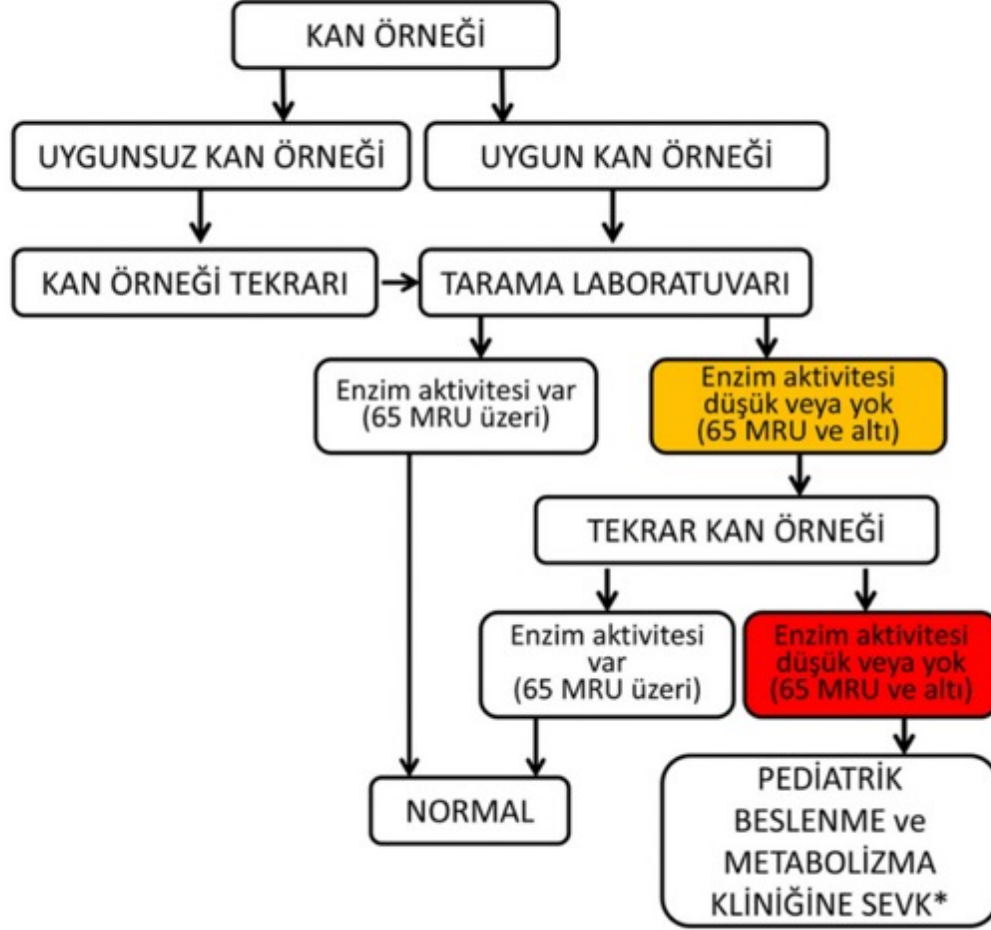
Hipotiroidi

Fenilketonuri

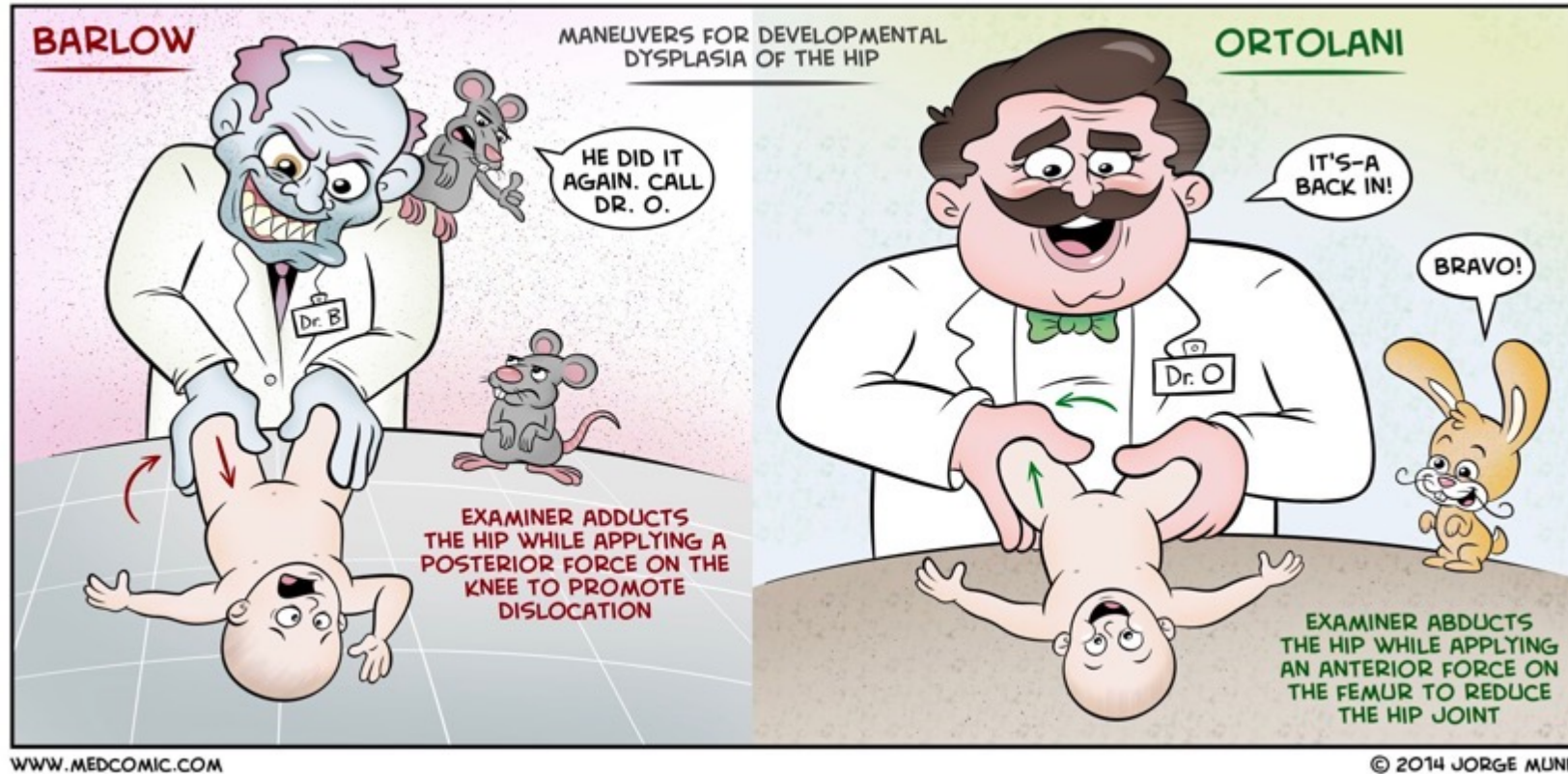

Biotidiaz

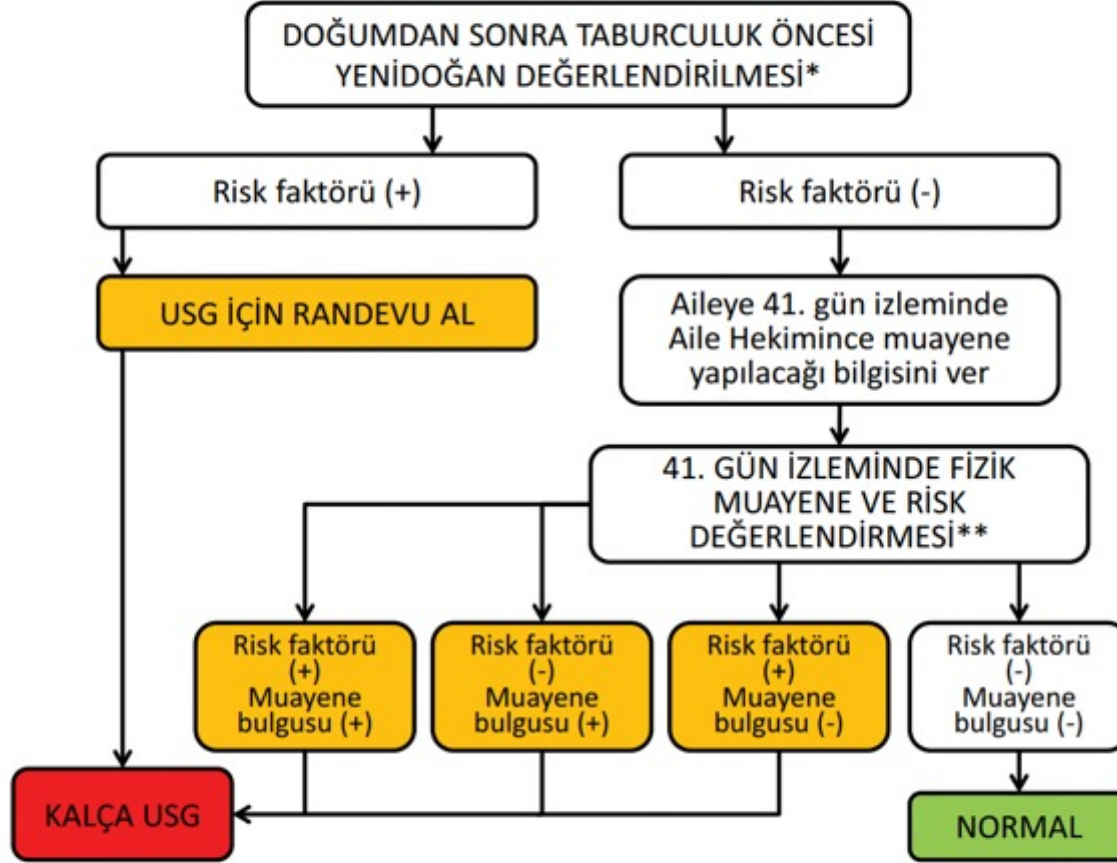

- Aile hekimince 4. izlem olan 41.gün izleminde (30.-55.gün arası) Gelişimsel Kalça Displazisi (GKD) taraması yapılması zorunludur. Tarama, risk faktörleri açısından sorgulama ve fizik muayene yapılması şeklindedir. Bebekte pozitif muayene bulgusu veya risk faktörlerinden herhangi birinin varlığı durumunda ileri tetkik ve muayene için ortopedi kliniğine sevk edilmelidir.

GKD Akış Şeması

*Doğum sonrası taburculuk öncesi hastanede yapılacaktır

**Aile hekimince yapılacaktır

Görme Taraması

- İlk 3 ay kırmızı refle bakılmalıdır. Refle beyaz alınırsa göz hastalıklarına sevk edilmelidir.
- 6. ayda strabismus tespit edilirse göz hastalıklarına sevk edilir.
- 3 yaştan sonra görme keskinliği muayenesi yapılmalı(snellen eşeli), gerektiğinde göz hastalıkları hekimine sevk edilmeli, ayrıca strabismus saptanan bebek veya çocuklar her yaşta göz hastalıkları hekimine sevk edilmelidir.
- Strabismus tedavi edilmezse ilk 6 yaşta ambliyopi gelişir; 12 yaştan sonra ise geri dönüşsüzdür.

- Prematüre retinopatisi muayenesi yapılması açısından “32. hafta ve/veya 1500 gr. altı doğan bütün bebeklerin aile hekimleri tarafından bir göz hastalıkları kliniğine/hekimine rutin olarak yönlendirilmesi önerilir.

İşitme Taraması

- Amaç, işitme kaybının 3. aydan önce tanınmasıdır.
- Tedaviye 6. aydan önce başlanması durumunda dil gelişimi anlamlı ölçüde daha iyi olacaktır.
- Bu nedenle tüm bebekler işitme yönünden taramalı ve 3. aydan önce tanı kesinleşmelidir.
- İşitme taraması testinin bebek doğduktan sonraki ilk 72 saat içerisinde, taburcu olmadan önce hastanede yapılması gerekmektedir. 1 ay içinde taramanın tamamlanması eğer kayıp varsa 3 ay içinde tanı alması ve bebeğin 6. ay izleminde ise cihazlandırılması gerekmektedir.

Demir Eksikliği Taraması- D Vitamini Profilaksisi

- DSÖ; 6-24 ay arasındaki bebeklere günde 1-2mg/kg proflaktik demir verilmesini önermektedir.
- Ülkemizde;
- Miadında doğan anne sütü alan, demirden fakir inek sütü ile beslenen tüm bebeklere 4. aydan,
- Prematürlere ise 2 aydan itibaren 1-2mg/kg/gün proflaksi uygulanmaktadır.
- Doğumdan itibaren 1 yaşına kadar tüm bebeklere günde 400 IU D vitamini

İdrar Yolu Enfeksiyonu Taraması

- İdrar yolu enfeksiyonu
- Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kronik böbrek yetersizliğinin başlıca nedenlerinden biri olan idrar yolu enfeksiyonunun zamanında tanı ve tedavisi son derece önemlidir.
- Tarama;
- 1 yaşında,
- 5 yaşında,
- Adolesan dönemde önerilmektedir

İnmemiş Testis

- 6 ay-1 yaş arası bebek takiplerinde en az bir kez inmemiş testis muayenesi yapılmalıdır.

Kan Basıncı Taraması

- Üç yaşından itibaren yılda bir kez kan basıncı ölçümü önerilmektedir.

ERKEK ÇOCUKLAR	Sistolik kan basıncı				Diyastolik kan basıncı			
	Gündüz		Gece		Gündüz		Gece	
	BOY	90P	95P	90P	95P	90P	95P	90P
120	120.6	123.5	103.7	106.4	79.1	81.2	61.9	64.1
125	121.0	124.0	104.9	107.8	79.3	81.3	62.2	64.3
130	121.6	124.6	106.3	109.5	79.3	81.4	62.4	64.5
135	122.2	125.2	107.7	111.3	79.3	81.3	62.7	64.8
140	123.0	126.0	109.3	113.1	79.2	81.2	62.9	65.0
145	124.0	127.0	110.7	114.7	79.1	81.1	63.1	65.2
150	125.4	128.5	111.9	115.9	79.1	81.0	63.3	65.4
155	127.2	130.2	113.1	117.0	79.2	81.1	63.4	65.6
160	129.2	132.3	114.3	118.0	79.3	81.3	63.6	65.7
165	131.3	134.5	115.5	119.1	79.7	81.7	63.7	65.8
170	133.5	136.7	116.8	120.2	80.1	82.2	63.8	65.9
175	135.6	138.8	118.1	121.2	80.6	82.8	63.8	65.9
180	137.7	140.9	119.2	122.1	81.1	83.4	63.8	65.8
185	139.8	143.0	120.3	123.0	81.7	84.1	63.8	65.8

KIZ ÇOCUKLAR	Gündüz				Gece			
	Gündüz		Gece		Gündüz		Gece	
	BOY	90P	95P	90P	95P	90P	95P	90P
120	118.5	121.1	105.7	109.0	79.7	81.8	64.0	66.4
125	119.5	122.1	106.4	109.8	79.7	81.8	63.8	66.2
130	120.4	123.1	107.2	110.6	79.7	81.8	63.6	66.0
135	121.4	124.1	107.9	111.3	79.7	81.8	63.4	65.8
140	122.3	125.1	108.4	111.9	79.8	81.8	63.2	65.7
145	123.4	126.3	109.1	112.5	79.8	81.8	63.0	65.6
150	124.6	127.5	109.9	113.1	79.9	81.9	63.0	65.5
155	125.7	128.5	110.6	113.8	79.9	81.9	62.9	65.5
160	126.6	129.3	111.1	114.0	79.9	81.9	62.8	65.4
165	127.2	129.8	111.2	114.0	79.9	81.9	62.7	65.2
170	127.5	130.0	111.2	114.0	79.9	81.8	62.5	65.0
175	127.6	129.9	111.2	114.0	79.8	81.7	62.3	64.7

Hiperlipidemi Taraması

- Tüm çocuklarda 2 yaşından itibaren yıllık risk değerlendirmesi ve riskli hastalarda ise lipid paneli bakılmalıdır.
- Riskli gruplar;
- Ailede 55 yaşından önce koroner arter hastalığı olanlar,
- Anne ve babasında kolesterol düzeyi 240 mg/dl'nin üzerinde olanlar,
- Ailede sigara, hipertansiyon, obesite ve diyabet öyküsü olanlar yüksek riskli kabul edilirler.

T.C. Sağlık Bakanlığı Çocukluk Dönemi Aşı Takvimi, 2020

Aşılarda	Doğumda	1. ayın sonu	2. ayın sonu	4. ayın sonu	6. ayın sonu	9. ayın sonu	12. ayın sonu	18. ayın sonu	24. ayın sonu	48. ayın sonu***	13 yaş
Hepatit B	I	II			III						
BCG (Verem)			I								
DaBT-İPA-Hib			I	II	III			R			
KPA*			I	II			R				
KKK						İD**	I			II	
DaBT-İPA										R	
OPA					I			II			
Td											R
Hepatit A								I	II		
Suçiçeği							I				

*01.01.2019 tarihinden itibaren doğan bebeklere 2., 4. ve 12. aylarda uygulanacaktır.

**25.09.2019 tarihli BDK kararıyla salgın riski olan bölgelerde 9. - 11. ayda ilave bir doz Kızamık içeren aşı (K veya KKK) uygulanacaktır.

***11 Temmuz 2016 tarihinde doğanlardan başlamak üzere, 48. ayına girmiş olan tüm Çocuklara uygulanacaktır. 1 Temmuz 2016 tarihinden önce doğmuş ve halen ilköğretime başlamamış olan çocukların KKK ikinci dozu ve DaBT-İPA aşısı ise 2020-2021, 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim ve öğretim dönemlerinde, ilköğretim 1. sınıfta, okul aşılamaları şeklinde uygulanacaktır.

DaBT-İPA-Hib: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio, Hemofilus Influenza Tip b Aşısı (Beşli Karma Aşı)

KPA: Konjüge Pnömonokok Aşısı

KKK: Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı

DaBT-İPA: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio Aşısı (Dörtlü Karma Aşı)

OPA: Oral Polio Aşısı (Çocuk Felci Aşısı)

Td: Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz Aşısı

R: Rapel (Pekiştirme) İD: İlave Doz

Aşı takvimindeki tüm aşılarda ücretsizdir.

HPV AŞISI

- Aşılama HPV enfeksiyonlarını önler ve HPV' ye bağlı kanserlere karşı %89-%99 arası anlamlı düzeyde koruma sağlar. Önemli olan cinsel aktif süreç başlayıp, HPV ile vücut tanışmadan aşılamamanın tamamlanmasıdır.
- Bu nedenle 9 yaşından itibaren kız ve erkeklere HPV aşısı yapılabilir. Genellikle rutin uygulamada bu aşığı 12 yaş civarında önerilir.
- Bu amaçla geliştirilen üç ayrı aşı mevcuttur; Cervarix adlı aşı HPV 16-18 , Gardasil-4, HPV tip 6, 11, 16, 18, Gardasil 9 HPV tip 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, ve 58 e karşı geliştirilmiş aşılardır.

- HPV aşısı canlı aşı değildir, mikroorganizmanın tamamı yerine küçük bir parçasını içeren rekombinan teknoloji ile üretilen bir aşıdır.
- İlk doz HPV aşısı: Belirlenen bir tarihte
İkinci doz aşı ilk HPV aşısından 2 ay sonra (minimum 1 ay olmalı arada)
Üçüncü doz HPV aşısı: İlk aşıdan 6 ay sonra (ikinci dozdan sonra minimum 3 ay olmalı)

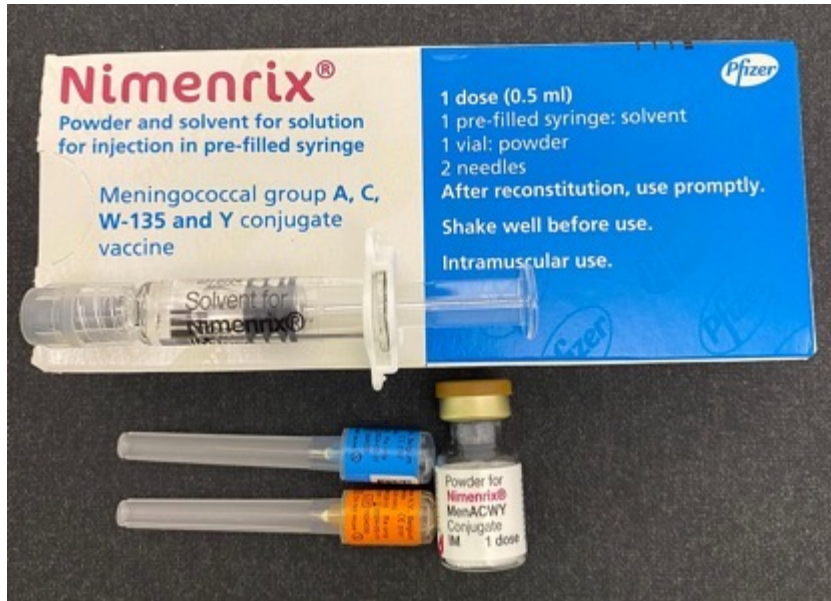
Rotavirüs Aşısı

- 2006 yılında pentavalan oral aşı, 2008 yılında monovalan oral aşı Türkiye'de kullanıma girmiştir. Monovalan aşı 2 doz, pentavalan aşı 3 doz olarak ağızdan uygulanmaktadır. Aşının ilk dozu en erken 6 haftalık en geç 15.hafta tamamlanmadan önce yapılmalıdır. Son doz 32 haftadan sonra önerilmez. Aşılar rotavirüse bağlı ishal sebebiyle hastaneye yatışı % 85-100 ve enfeksiyon şiddetini % 74-87 oranında azaltmaktadır. Aşı 2 ay arayla uygulanır.
- Aşının en sık yan etkileri; ateş, huzursuzluk, ishal, kusma olup intussepsiyon çok nadirdir.

Meningokok Aşısı

- Meningokok hastalıkları klinik olarak hızlı ve agresif seyretmektedir. Dünya genelinde meningokoktan ortalama 135.000 kişi her yıl hayatını kaybetmektedir. 2009 yılında Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre; 154 kişinin meningokok hastalığından öldüğü bildirilmiştir.
- Meningokok enfeksiyonu damlacık yoluyla bulaşmakta ve geç kış ile ilkbahar aylarında sıklığı artmaktadır. Meningokok enfeksiyonuna neden olan *N.meningitidis* gram-negatif bir diplokok olup, en önemli virülans faktörü olan polisakkarit kapsüllerinin immünolojik reaktivitelerine göre 13 subgruba ayrılmaktadır.

- Bunlar arasında en sık hastalık yapanlar; A,B,C,Y,X ve W-135'tir. Meningokok B serotipine karşı geliştirilmiş 2 türlü monovalan aşı bulunmaktadır.
- Bunlardan MenB-4C Kasım 2018'den itibaren Türkiye'de piyasaya çıkmıştır.
- Konjuge Meningokok aşıları en sık A,C,W-135,Y etkenlerine karşı etkilidir.
- Men ACWY-DT 9 ay-55 yaş aralığında kullanılabilir.

Sağlık Eğitimi

- Anne-babanın eğitim d¼zeyi ne olursa olsun, tıbbi terminoloji kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- S¼ylenenler kolay anlaşılır olmalı, tıbbi terimler kullanıldığı takdirde mutlaka açıklama yapılmalıdır.
- Anne-babalara yaklaşım yumuşak olmalı, otoriter tavırlardan kaçınılmalıdır.
- Öykü ayrıntılı olarak alınmalı, bu sırada uygun sorular sorularak çocuğun sorunları ile ilgilenildiği aileye hissettirilmelidir.

İsim: _____

Doğum Tarihi: _____ Cinsiyeti: _____

Anne ve Baba İsmi: _____ - _____ Telefon: _____

Ağırlık (%)	Boy (%)	BÇ (%)	ÖF ___X___	Ağırlık artımı /gün
-----------------	-------------	------------	------------	------------------------

ANA-BABAYA SORULAR

Yakınması:.....

Öyküsü: .....

Beslenme öyküsü:

- Anne sütü alıyorsa: Ne sıklıkta ve ne kadar süre emiyor? .....
- Formül süt alıyorsa: Her beslenmede ne kadar, 24 saatte toplam ne kadar süt içiyor? .....
- Bebeğin beslenmesi ile ilgili kaygınız var mı? .....
- Eğer çalışıyorsanız işe başlamayı düşünüyor musunuz? .....
- Alt bezini günde kaç kez değiştiriyorsunuz? .....

Uyku öyküsü:

- Bebeğin uyku sorunu var mı? .....
- En uzun uykusu kaç saat sürer? .....
- Nasıl bir bebek? Zor Kolay
- Gaz sancısı var mı? .....

GELİŞİMSEL GÖZLEM (işaretleyin)

Sese irkilerek, göz kırparak, ağlayarak, sakinleşerek veya solunumunu değiştirerek yanıt veriyor. Yüze bakıyor ve gözleri ile izliyor. Yüzükoyun başını kaldırmaya çalışıyor. Kollarını, bacaklarını ve başını hareket ettiriyor. Ağladığında, konuşarak veya kucağa alınarak sakinleştirilebiliyor.

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi, doğum şekli, doğum ağırlığı

Doğum komplikasyonu: .....

Geçirdiği hastalıklar/operasyonlar:.....

Kullandığı ilaçlar:.....

Alerjileri:.....

Özel sağlık bakımı gereksinimleri:.....

SOYGEÇMİŞ:

Anne: (Yaş, hastalık durumu, eğitim durumu)

Baba: (Yaş, hastalık durumu, eğitim durumu)

Kardeşler:

FİZİK MUAYENE

	Normal		Normal
Genel durum	☐	Genitalia	☐
Deri	☐	Ekstremiteler	☐
Baş	☐	Kalça muayenesi	☐
Gözler (kırmızı reflex, strabismus)	☐	Nörolojik muayene	☐
Kulaklar	☐	Refleksler	☐
Burun/boğaz	☐	<i>Özel konular</i>	
Ağız	☐	Sarılık	☐
Boyun	☐	Göbek	☐
Akciğerler	☐	Huzursuzluk	☐
Kalp	☐	İdrar akımı	☐
Karın	☐		
Sırt	☐		

Var ise, anormal bulguları açıklayın:

.....

.....

.....

1. AY VİZİTİ

BİLGİ VERİLECEK KONULAR

Sağlıkla ilişkili davranışlar

- Beslenme önerileri
  - Anne sütü ile beslenme
  - Anne sütünün saklanması
  - Ek besinlerin geciktirilmesi
  - Baldan kaçınma
- Kazalardan korunma
  - Araba koltuğu
  - Karyola emniyeti
  - Sırt üstü uyuma
  - Yatarken biberonla beslemeden kaçınmak
- Ortam ve sıcaklık önerileri
  - Bebeğin mevsime uygun olarak giydirilmesi
  - Oda sıcaklığı (22-24°C)
  - Banyo suyu sıcaklığı (35-37°C)
  - Sigara içilmeyen ortam
  - Güneşten koruma
- Kolik ve ağlama nöbetleri ile ilgili öneriler
  - Bebeği avutmak, sarılmak
  - Ninni söylemek
  - Bebeği sarsmamak
- Uyku önerileri
  - Uyku paterni ve uyku ritüeli
- Genel öneriler
  - Hastalık belirtilerini bilmek (Ateş, öksürük, ishal, uyku hali, nöbet vb)
  - Cilt ve tırnak bakımı
  - Emzik kullanımı
  - Kalabalık ortamdan kaçınmak
  - Büyük kardeş ile yalnız bırakmamak

Anne-baba/bebek bağlanması

- Bebeği avutmak, sarılmak
- Konuşmak, şarkı söylemek

Anneye uyarılar

- Eş ve akrabaların desteği
- Annenin dinlenmesi, yeterli uyku uyuması
- Annenin yeterli ve dengeli beslenmesi
- Annenin ağır egzersis yapmaması
- Annenin doğum sonrası jinekolojik kontrolü

TARAMALAR

Topuk kanı alındı mı? Evet Hayır

İşitme testi: Sağ _____ Sol _____

Kalça USG randevusu: _____

BAĞIŞIKLAMA

	Uygulanmış doz sayısı	Bugün uygulanan doz	Yan etkisi tartışıldı mı?
Hepatit B	_____	_____	☐

PROFLAKSİ

D vitamini .....ünite

ANA-BABANIN SORULARI

Sorularınız var mı? _____

ÖZET

Viziti özetleyin.

Bir sonraki kontrol için randevu: _____

Doktor adı: _____

Kaynakça

- https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Rehberler/Bebek_Cocuk_Ergen_Izlem_Protokolleri_2018.pdf
- <https://asi.saglik.gov.tr/asi-takvimi2>
- https://www.klimik.org.tr/wp-content/uploads/2019/11/meningokok-klimik_compressed.pdf
- <https://istahed.org.tr/cocukluk-caginda-uygulanan-ozel-asilarin-yonetimi/>